

Vliv inovačního potenciálu na rozvoj životních podmínek obyvatelstva zemí střední a východní Evropy

Pavel Zdražil

**XVII. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O
REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH**

18. – 20. 6. 2014, Hustopeče

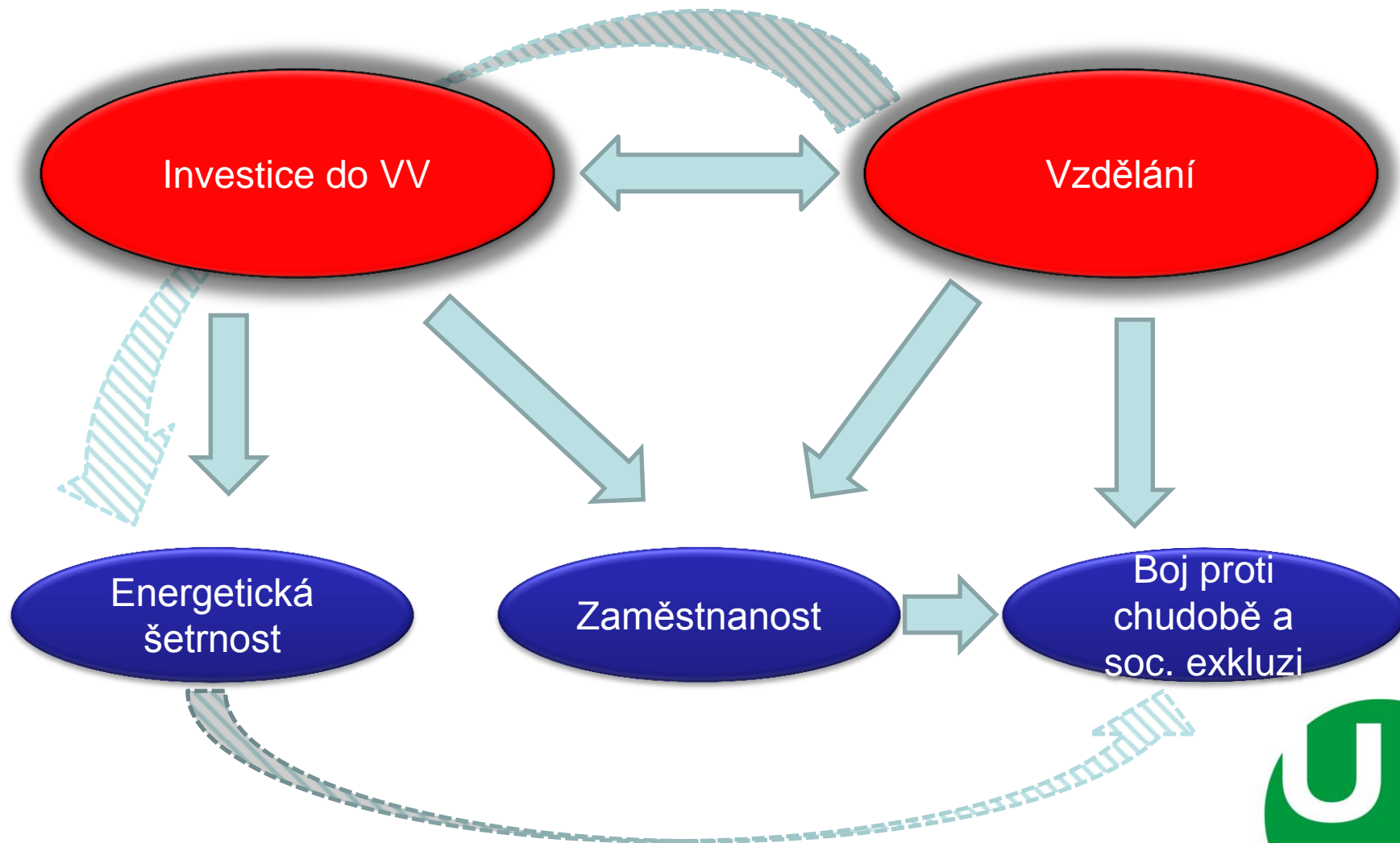

Vymezení tématu

- Znalosti a inovace jsou zásadní determinanty ekonomické výkonnosti
- Stěžejní prostředek zvyšování konkurenceschopnosti
- Potenciál:
 - zvyšování efektivnosti zdrojů
 - společensko-ekonomická oblast: udržitelný rozvoj, sociální soudržnost, vzdělanost, profesní kvalifikace, **všeobecné zvyšování životního standardu lidské společnosti.**
- Současná Evropa:
 - strukturální problémy
 - „post-krize“
 - inovační koncepce

Evropa 2020

Cíl

- **Zhodnotit, zda a jakým způsobem se inovační potenciál projevuje na rozvoji životních podmínek obyvatelstva regionů vybraných zemí střední a východní Evropy.**
- ***Předpoklad:** analogická intenzita vývoje inovačního potenciálu regionů se odráží ve vývoji životních podmínek obyvatelstva regionů srovnatelně, bez ohledu na výchozí dispozice a při abstrakci od vlivu vnějších faktorů*
- **Dílčí cíle:**
 - I. identifikovat skupiny regionů vykazujících srovnatelné tendence ve vývoji inovačního potenciálu,
 - II. komparovat identifikované skupiny regionů z hlediska vývoje životních podmínek obyvatelstva,
 - III. zhodnotit intenzitu vlivu faktorů považovaných za determinanty inovačního potenciálu na vývoj ukazatelů spojených s hodnocením životních podmínek obyvatelstva.

Metodika (I)

- 10 zemí (Estonsko, ČR, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Rakousko)
- 63 NUTS II regionů

I (identifikace)

- 5 ukazatelů, období 2002 – 2011, vývoj tempa růstu
 - geometrický průměr
- Shluková analýza:
 - Wardova metoda – metrika Manhattan

Inovační potenciál: ukazatele

ukazatel	jednotka	zkratka
Výdaje na výzkum a vývoj	% z HDP	GERD
Zaměstnanost v oblasti výzkumu a vývoje	% z celkové zaměstnanosti, v ekvivalentu zaměstnance na plný úvazek (FTE)	EMRD
Zaměstnanost v sektoru high-technology	% z celkové zaměstnanosti	EHTC
Zaměstnanost v sektoru knowledge-intensive	% z celkové zaměstnanosti	EKIS
Zastoupení terciárního studia (ISCED 5-6)	% účastníků systému, z celkového počtu učňů a studentů daného regionu	EDUC

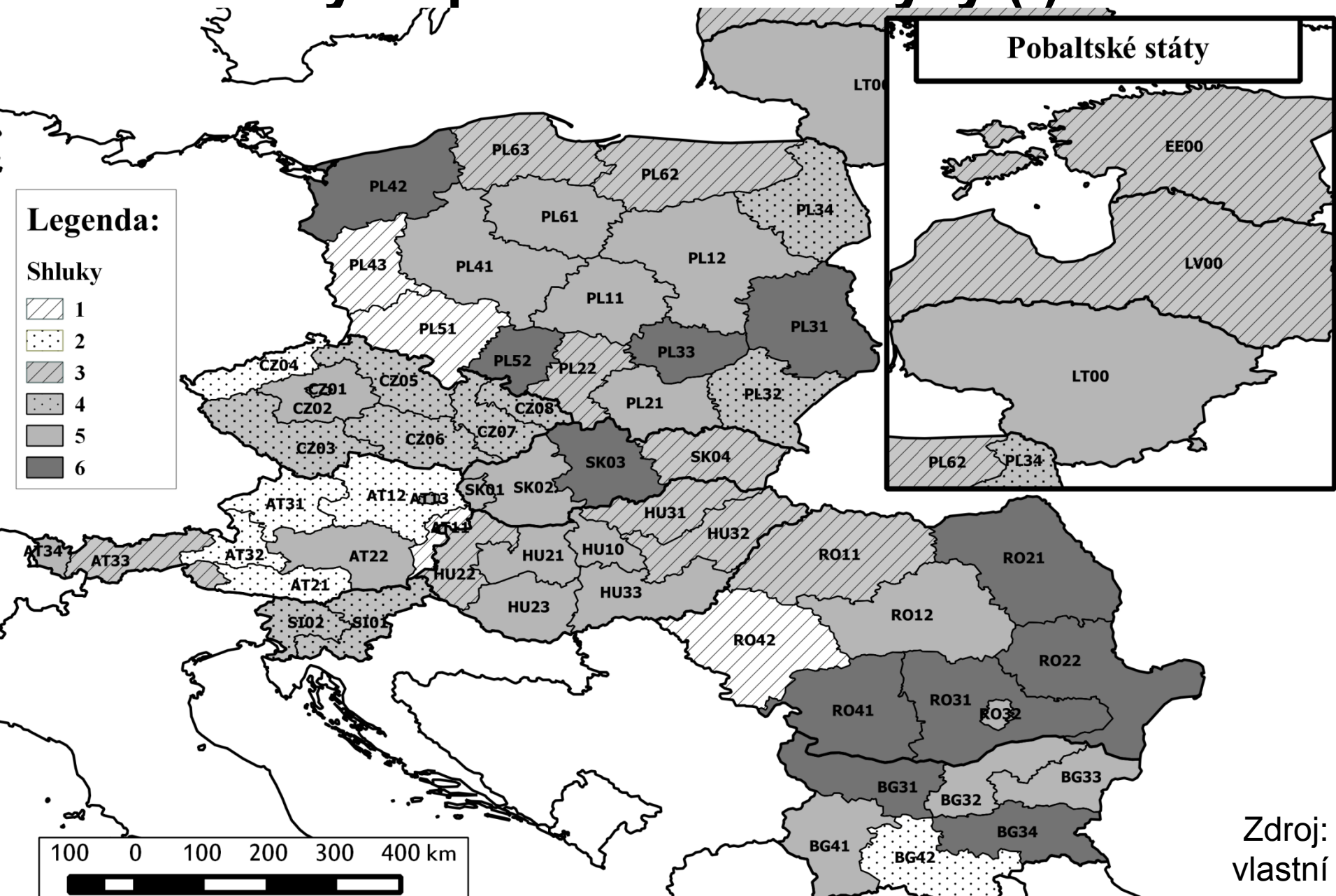
nejvyšší $\rho = 0,43$ (GERD – EMRD)

Zaměstnanost v oblasti výzkumu

Zastoupení terciárního studia mladé generace (20-24)

Výstup shlukové analýzy (I)

Metodika (II, III)

- 6 ukazatelů
- Sledované období 2002 – 2011

II (vývoj tempa růstu)

- pro každý shluk harmonický průměr

III (vztahy inovačního potenciálu a životních podmínek)

- Spearmanův koeficient korelace ($\alpha = 0,05$)

Rozvoj životních podmínek: ukazatele

ukazatel	jednotka	zkratka
Míra chudoby	% z celkové populace	ARP *
Míra chudoby a sociálního vyloučení	% z celkové populace	PSE *
Míra nezaměstnanosti	% z celkové populace (15 +)	UEM
Míra dlouhodobé nezaměstnanost (12 měs. +)	% z celkové populace (15 +)	LUE
Čistý disponibilní důchod domácností	na obyvatele (v PPS)	NDI
Hrubý domácí produkt v běžných cenách	na obyvatele (v PPS)	GDP

Zaměstnanost

Vývoj inov. potenciálu a živ. podmínek (II)

S	Počet reg.	Inovační potenciál					Životní podmínky					
		GERD	EMRD	EHTC	EKIS	EDUC	ARP	PSE	UEM	LUE	NDI	GDP
1	4	2,64	1,23	8,09	3,46	4,05	-0,80	*	-6,25	-6,95	4,55	5,69
2	6	4,84	6,95	-4,56	3,11	8,26	-0,41	-0,30	-1,56	0,38	4,03	3,34
3	11	7,64	2,21	0,23	3,01	3,48	-1,62	-2,58	-0,97	-1,93	4,22	4,67
4	9	8,45	9,68	0,15	4,02	4,25	-0,44	-2,19	-0,34	-3,60	3,45	3,63
5	22	0,93	2,28	-0,49	3,05	3,81	-2,84	-1,75	-5,40	-6,07	5,02	4,95
6	11	3,84	-2,18	-6,45	4,13	3,62	0,21	0,61	0,00	-0,30	6,41	5,81

Vzájemné vztahy (III)

	GERD	EMRD	EHTC	EKIS	EDUC	ARP	PSE	UEM	LUE	NDI	GDP
GERD	1										
EMRD	0,43	1									
EHTC	0,05	-0,02	1								
EKIS	-0,01	0,12	-0,01	1							
EDUC	-0,04	0,28	0,02	-0,07	1						
ARP	0,01	-0,32	0,17	-0,03	-0,03	1					
PSE	0,20	-0,07	0,28	0,06	0,28	0,66	1				
UEM	-0,08	-0,51	0,02	-0,15	-0,19	0,40	0,25	1			
LUE	-0,06	-0,42	0,06	-0,05	-0,16	0,39	0,18	0,78	1		
NDI	-0,22	-0,55	0,24	-0,13	0,07	0,44	0,16	0,31	0,38	1	
GDP	-0,18	-0,58	0,22	0,06	-0,02	0,37	0,24	0,32	0,32	0,75	1

Závěr

- V examinovaných zemích dynamika vývoje inovačního potenciálu dynamiku rozvoje životních podmínek obyvatelstva zásadně nedeterminuje.
- Než samotná dynamika vývoje inovačního potenciálu, má na dynamiku rozvoje životních podmínek obyvatelstva vliv dosažená úroveň stavu inovačního potenciálu.
- Statisticky významné vztahy zjištěny pouze mezi ukazatelem zaměstnanosti v oblasti výzkumu a vývoje a všemi ukazateli životních podmínek (vyjma ukazatele míry chudoby a sociálního vyloučení).
- Doporučení směřující k protekci či naopak exkluzi ukazatele není zcela jednoznačně obhajitelné.

Děkuji Vám za pozornost!

kontakt:

Pavel Zdražil (Pavel.Zdrazil@upce.cz)

Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Fakulta ekonomicko-správní

Univerzita Pardubice

Studentská 95

532 10, Pardubice 2, Česká republika

